

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.281/2018/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. ... pártfogó ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek - ifjabb dr. Kiss István ügyvéd (cím) által képviselt I.rendű alperes neve (cím) I. rendű, dr. **P. K.** jogtanácsos által képviselt II.rendű alperes neve (cím) II. rendű alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 15.P.20.846/2016/57. számú ítélete ellen a felperes által 60. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, míg fellebbezett részében helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének a díját az állam viseli, a le nem rótt fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A d-i, ..34 helyrajzi számú, **cím** alatt található ingatlan 2003. évében **K. D-né** $\frac{1}{4}$, **K. D.** $\frac{1}{8}$, **K. T.** $\frac{1}{8}$, **H. J.** $\frac{1}{2}$ arányú osztatlan közös tulajdonában állott, azzal, hogy **K. D-né** özvegyi hasznélvezeti joga kiterjedt **K. D.**, illetve **K. T.** tulajdonosok összesen $\frac{1}{4}$ arányú tulajdoni hányadára. A perbeli ingatlanon két különálló lakrészként szolgáló lakóingatlan közül az egyik **H. J.**, míg a másik **K. D-né**, **K. D.**, **K. T.** tulajdonosok kizárólagos használatában állott.

K. D-né, **K. D.**, **K. T.** mint eladók, valamint az I. rendű alperes mint vevő 2003. március 19. napján adásvételi szerződést kötöttek egymással, amely szerződés értelmében az eladók a perbeli ingatlanon fennálló összesen $\frac{1}{2}$ arányú tulajdoni hányadukat eladták az I. rendű alperesnek.

H. J. mint eladó, valamint a felperes házastársa, **S. I.** mint vevő 2003. április 15. napján adásvételi szerződést kötöttek, majd azt 2003. június 1. napján, módosították. A módosított szerződés szerint a **H. J.** eladót megillető $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányad fele **S. I.**, másik fele, azaz $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányad a felperes tulajdonába került, azzal, hogy a felperest **S. I.** $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányadára kiterjedő hasznélvezeti jog illette meg.

A II. rendű alperes mint ingatlan-nyilvántartást vezető hatóság 2003. június 18. napján 2003. április 17. napjára kiterjedő visszamenőleges hatállyal törölte az ingatlan-nyilvántartásból **H. J.-t** megillető $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadot, egyidejűleg ezen tulajdoni hányadra bejegyezte **S. I.** $\frac{1}{4}$, illetve a felperes $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányadát, valamint a felperest **S. I.** tulajdoni hányadán fennálló hasznélvezeti jogát is.

A II. rendű alperes 2003. július 7. napján 2003. március 20. napjára kiterjedő visszamenőleges hatállyal törölte az ingatlan-nyilvántartásból a perbeli ingatlanon fennálló **K. Dné-t** megillető $\frac{1}{4}$, **K. D.-t** megillető $\frac{1}{8}$, **K. T.-t** megillető $\frac{1}{8}$ tulajdoni hányadokat, amelyekre bejegyezte az I. rendű alperest megillető $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadot, valamint törölte az ingatlan-nyilvántartásból **K. Dné-t** megillető hasznélvezeti jogot. Ezzel egyidejűleg tévesen törölte az ingatlan-nyilvántartásból a felperest megillető, **S. I.** $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányadára kiterjedő holtig tartó hasznélvezeti jogot is. Határozatát nem kísérelte meg kézbesíteni sem **S. I.**, sem a felperes részére.

A **gazdasági társaság** jogosult kérelmére **S. I.** kötelezettel szemben kibocsátott fizetési meghagyás 2008. július 30. napján jogerőre emelkedett. Az annak alapján indult végrehajtási eljárásban 2009. június 23. napján végrehajtási jogot jegyezték be az ingatlan-nyilvántartásba **S. I.** perbeli ingatlanon fennálló tulajdoni hányadára. A 2010. június 22. napján lefolytatott végrehajtási árverésen az I. rendű alperes megvásárolta a **S. I-t** megillető tulajdoni hányadot, tulajdonjogát árverési vétel címén 2010. augusztus 11. napján jegyezték be az ingatlan-nyilvántartásba.

Az I. rendű alperes, mint jogosult kérelmére a felperessel szemben kibocsátott fizetési meghagyás 2011. február 15. napján jogerőre emelkedett. Az annak alapján indult végrehajtási eljárás során 2012. szeptember 25. napján végrehajtási jogot jegyezték be a felperest megillető $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányadra. A végrehajtási jog bejegyzéséről szóló határozatot 2012. október 31. napján szabályszerűen kézbesítették a felperes részére.

A perbeli ingatlanra vonatkozóan 2013. február 28. napja és 2013. április 29. napja közötti időszakban elektronikus árverést folytatott le a végrehajtó, amelynek során az I. rendű alperes megvásárolta a felperest megillető perbeli ingatlanon fennálló tulajdoni hányadot, tulajdonjogát árverési vétel címén 2013. december 6. napján jegyezték be az ingatlan-nyilvántartásba.

S. I. 2013. április 25. napján elhalálozott.

Az I. rendű alperes 2014. február 24. napján kezdeményezte a végrehajtónál a perbeli ingatlan felperes által használt lakrészének birtokba bocsátását, amelyet követően a felperes részére 2014. március 17. napján megküldött sikertelen felhívást követően 2014. május 16. napján a végrehajtó rendőrség közreműködésével a felperes által lakott lakrészt kiürítette és az I. rendű alperes birtokába bocsátotta.

A felperes dr. **H. M.** ügyvéd, mint meghatalmazott útján 2014. május 28. napján kezdeményezte a II. rendű alperes Debreceni Járási Hivatal Járási Földhivatalánál a perbeli ingatlanon fennálló hasznélvezeti jogának visszajegyzését az ingatlan-nyilvántartásba. Az elsőfokú ingatlanügyi hatóság 31926-3/2015. számú határozatával a felperes hasznélvezeti jogát az I. rendű alperest megillető, perbeli ingatlanon fennálló $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányadára 2014. május 28. napjára kiterjedő visszamenőleges hatállyal az ingatlan-nyilvántartásba visszajegyezte. A II. rendű alperes 2015. május 29. napján kelt, 30244/2/2015. számú, a felperes részére 2015. június 19. napján kézbesített határozatával elutasította az I. rendű alperes fellebbezését.

A felperes 2016. március 6. napján költözött vissza a perbeli ingatlanba.

A felperes módosított kereseti kérelmében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alpereseket, mint egyetemleges kötelezetteket 3 021 235 forint megfizetésére. Állítása szerint a II. rendű alperes kárt okozott neki, mert tévesen törölte az őt megillető hasznélvezeti jogot, amelyet követően az I. rendű alperes rosszhiszemű módon karhatalom igénybevételével kezdeményezte a végrehajtási eljárás során a perbeli ingatlan kiürítését. Annak ellenére kellett elhagynia a perbeli ingatlant, hogy annak

használata haszonélvezeti joga folytán megillette volna, amely káreseménnyel összefüggésben a felperes kárt szenvedett, illetve személyhez fűződő jogai sérültek.

A felperes kártérítésként érvényesített 21 hónapra járó összesen 630 000 forint összegű bérleti díjat. Követelte továbbá a perbeli ingatlanban lévő ingóságaiban keletkezett 150 000 forint, illetve a perbeli ingatlanban bekövetkezett 200 000 forint összegű kár megtérítését, valamint 41 235 forint közüzemi díj megfizetését, amely károk azon időszakban keletkeztek, illetve amely díjak akkor merültek föl, amikor a perbeli ingatlan birtokától a felperes elesett és az ingatlant az I. rendű alperes birtokolta kizárólagosan. A felperes hivatkozott továbbá arra is, hogy a perbeli ingatlan kényszerű elhagyásával sérült a testi épséghez, egészséghez, valamint magánélethez, magánlakás sérthetetlenségéhez, továbbá a megszokott, elért életminőséghez való személyhez fűződő joga, amelyre figyelemmel 2 000 000 forint sérelemdíj megfizetését követelte.

Az I. rendű alperes ellenkérelmében kérte a felperes keresetének az elutasítását, annak mind jogalapját, mind összecszerűségét vitatta.

A II. rendű alperes ellenkérelmében kérte a felperes keresetének az elutasítását.

Az elsőfokú bíróság 15.P.20.846/2016/48. számú rész- és közbenső ítéletével a felperes keresetét az I. rendű alperes vonatkozásában elutasította, kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 101 600 forint perköltséget.

Megállapította, hogy a d.-i ..34 helyrajzi számú ingatlanon főnnálló, felperest megillető haszonélvezeti jognak 2003. július 7. napján történt törléséből fakadó vagyoni, valamint a felperes magánlakás zavartalan használatához, magánélet zavartalanságához fűződő személyiségi jogainak megsértéséből eredő nem vagyoni károk ötven százalékos mértékéig a II. rendű alperesnek a kártérítési kötelezettsége a felperes irányában főnnáll.

A Debreceni Ítéltőábla Pf.II.20.575/2017/3. számú rész- és közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletét szövegezésbeli helyesbítéssel hagyta helyben.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 500 000 forintot, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének díja 16 százalékos mértékben a II. rendű alperes terhére esik, az állam által előlegezett eljárás illeték az állam terhen marad.

Nem találta alaposnak a felperes vagyoni kár megtérítése iránti igényét.

Megállapította, hogy a felperes sem a bérleti díj, sem a közüzemi költség vonatkozásában nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének. Nem igazolta, mely személyek részére, milyen összegű bérleti díjat fizetett meg, a tanúként meghallgatott S. Zs. csak azt tudta tanúsítani, hogy a bérleti díjat nem a felperes, hanem a tanú egyenlítette ki, annak összegét pontosan nem tudta megjelölni. A csatolt okiratokból nem volt megállapítható, hogy a felperes bármilyen közüzemi díjat viselt volna.

A felperes szintén nem bizonyította, hogy az általa tulajdonolt ingóságokban kár keletkezett, e körben kizárólag a felperes egyoldalú előadása állt rendelkezésre. Rámutatott, hogy mivel a felperest megillető haszonélvezeti jog törlése és az ingóságokban esetlegesen keletkezett kár között olyan távoli az összefüggés, illetve az esetleges kár bekövetkezésében a II. rendű alperes magatartásán túlmenően olyan számos más tényező hatott közre, hogy a II. rendű alperes kártérítési felelőssége nem állapítható meg. A BDT2013.2893 döntés felhívásával kifejtette, hogy kárfelelősség vizsgálata során az okozati összefüggés szempontjából a kár bekövetkezése releváns okának van jelentősége, amely akkor állapítható meg, ha a felróható magatartás szerves

összefüggésben van a kárral. A II. rendű alperes felelősségét kizáró tényként állította továbbá, hogy a felperes kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettsége körében nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, mivel elköltözését megelőzően, illetve követően lehetősége és kötelessége lett volna az ingóságok megfelelő elhelyezéséről gondoskodni.

Szintén nem találta bizonyítottnak a perbeli ingatlanban állított károk bekövetkezését, utalt arra is, hogy S-né Sz. E. és A. L. tanúk előadása, valamint A. L. tanú által becsatolt fényképfelvételek alapján valószínűsíthetően az ingatlan már a felperes kilakoltatásának időpontjában is rossz műszaki állapotban volt. Rámutatott, hogy az ingatlan fönntartásával járó költségeket alapvetően a felperes, mint hasznélvező köteles viselni, kizárólag rendkívüli javítások és helyreállítások terheit köteles állni az ingatlan tulajdonosa, az I. rendű alperes, azonban a hasznélvező ezen irányú követelését nem kártérítési igény keretében érvényesítheti. A II. rendű alperes kártérítési felelőssége az esetleges károkért a szerves okozati összefüggés hiánya miatt sem volt megállapítható.

Rögzítette, hogy mivel a felperes részére már 2015. június 16. napján kézbesítették azon másodfokú közigazgatási határozatot, amellyel visszajegyzték hasznélvezeti jogát az ingatlan-nyilvántartásba, így ezen időpontot követően lehetősége lett volna visszaköltözni az ingatlanba. Ezért a nem vagyoni kár összecszerűségének megállapítása körében kizárólag a 2014. május 16. napja és 2015. június 16. napja közötti időszakot vette figyelembe.

Megállapította, hogy a felperes elszenvetde a magánlakás zavartalan használatához, valamint a magánélet zavartalanságához fűződő személyiségi jogainak megsértését, mivel az általa otthonaként használt, huzamos ideje lakott ingatlanból rendőrség közreműködésével távolították el, holott a felperes arról rendelkezett tudomással, hogy jogcímmel rendelkezik az ingatlan használatához (BDT2016. 3543., BDT2016. 3489., BH2001. 61.).

A 34/1992. (VI.1.) AB határozat III/2. pontjának felhívásával kifejtette, hogy a nem vagyoni kártérítés összecszerűségét alapvetően az határozza meg, hogy a hátrányokat más nemű, körülbelül egyenértékű előnnyel, pénzzel történő kiküszöbölésére és kiegyensúlyozására legyen alkalmas, szükséges és elegendő. 2003. évi 974. számú Elvi Bírósági Határozat alapján rögzítette, hogy a nem vagyoni kártérítésnek olyan mértékűnek kell lennie, hogy az egyedi tényállás alapján a személyiségi jogsérelem és annak következményei miatt előállott hátrányt kompenzálható mértéket az adott ár- és értékviszonyok keretei között elérje. Ennek során figyelemmel kell lenni a méltányosságra és mértéktartásra.

A felperest megillető nem vagyoni kár összege megállapítása körében figyelemmel volt arra, hogy a felperes akarata, valamint hasznélvezeti joga ellenére kénytelen volt elhagyni azon ingatlant, amely huzamos időn keresztül korábban otthonaként szolgált. Megközelítőleg egy éven és egy hónapon keresztül számára idegen ingatlanokban és átmeneti módon volt kénytelen lakhatását megoldani, amelyre figyelemmel életkörülményei rosszabbá váltak, hozzátartozóival való kapcsolattartása elnehezült. Nem találta értékelhetőnek ugyanakkor, hogy a felperes leánygyermek is kénytelen volt elhagyni az ingatlant, mivel arra legkésőbb 2013 szeptemberében önként került sor. Figyelembe vette, hogy a felperes az ingatlan ismételt birtokba vétele érdekében, hasznélvezeti jogának ingatlan-nyilvántartásba történő visszajegyzése iránti közigazgatási eljárás megindítására kényszerült.

A PK. 36. számú állásfoglalás és a BDT2001.370. szám alatt közzétett eseti döntés felhívásával értékelte ugyanakkor, hogy habár a felperes első ízben 2012. október 31. napján tudomást szerezhetett arról, hogy hasznélvezeti jogát törölték az ingatlan-nyilvántartásból, mégsem tett intézkedéseket annak érdekében, hogy hasznélvezeti jogát visszajegyzzék, ezáltal a felperes

kármegelőzési kötelezettsége körében nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Nem vehette figyelembe a nem vagyoni kártérítés összegének megállapítása során azt sem, hogy a felperest karhatalom alkalmazása útján kényszerítették az ingatlan elhagyására, mivel az önálló bírósági végrehajtó korábban küldött felszólításait figyelmen kívül hagyva, önkéntesen nem hagyta el a perbeli ingatlant, amely esetben lehetősége nyílt volna ingóságai elhelyezéséről gondoskodni, a téves ingatlan-nyilvántartási törlés reparációja iránt intézkedni.

Mindezekre tekintettel úgy ítélte meg, hogy a felperes által elszenvedett károsodásokkal járó és pénzzel nem mérhető hátrányok hozzávetőleges kiegyensúlyozására 500 000 forint összegű nem vagyoni kártérítés alkalmas, egyben elegendő. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban Ptk.) 339. §-ának (1) bekezdése, 84. §-a (1) bekezdésének e) pontja, 355. §-ának (1) bekezdése alapján ennek megfizetésére kötelezte a II. rendű alperest, ezen túlmenően a felperes nem vagyoni kár, valamint vagyoni kár iránti keresetét elutasította.

Részletesen indokolta a felperes által indítványozott bizonyítás lefolytatásának mellőzését.

A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban Pp.) 87. §-ának (2) bekezdése, illetve a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény (továbbiakban: Jst.) 11/A. § (2) és (3) bekezdése alapján rendelkezett arról, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének díja pervesztessége arányában a II. rendű alperesre esik.

A felperes teljes személyes költségmentességére és a II. rendű alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban Itv.) 5. § (1) bekezdésének c) pontja alapján illető teljes személyes illetékmentességre tekintettel megállapította, hogy a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése alapján az állam által előlegezett eljárási illeték az állam terhén marad.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával kérte a II. rendű alperes marasztalását a keresetének megfelelő összegben. Előadta, hogy a másodrendű alperes jogsértésével mind anyagilag, mind mentálisan súlyosan hátrányos helyzetbe hozta. Kénytelen volt olyan ingatlanokban élni, amelyek jóval alacsonyabb komfortfokozatúak voltak a megszokottnál, alapvetően különböztek a korábbi lakóhelyétől. Gyakorlatilag el volt vágva a világtól, mentálisan és anyagilag sem volt abban a helyzetben, hogy ügyében hatékonyan fel tudjon lépni. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megítélt összeg méltánytalanul alacsony. Az elsőfokú bíróság megfelelően nem mérlegelte, hogy az alperes jogsértésére tekintettel a rendőrség közreműködése mellett kilakoltatták, visszaköltözését követően ingóságaiból semmi nem maradt és az ingatlan állapota is romlott. Kérte értékelni, hogy végrehajtási eljárás során kellett elhagynia az ingatlant. Álláspontja szerint úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben tőle elvárható volt, amint lehetősége nyílt, a szükséges lépéseket haladéktalanul megtette. Az eljárásban hátráltatta, hogy az akkori jogi képviselőjének jogi gondjai támadtak, az iratokat sem kapta meg tőle. Az által előadottakat az akkori jogi képviselője, Dr. H. M. tanúvallomása támaszthatta volna alá, azonban indítványa ellenére az elsőfokú bíróság a címének felkutatása iránt nem intézkedett.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, mivel az megalapozott és jogszerű. Álláspontja szerint az ingatlan állapotának romlásáért, illetőleg az ingatlanban hagyott ingóságokban bekövetkezett kárért a felelősség nem terheli, a felperesnek lehetősége volt az ingóságok megfelelő elhelyezéséről gondoskodni. Hangsúlyozta, hogy felperes sem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható lett volna. A kilakoltatás közvetlen oka egyébként felperes adósságai miatt kezdeményezett végrehajtási eljárás volt, a rendőrség közreműködésére a végrehajtás során kizárólag a felperes magatartása miatt került sor. Bejelentette, hogy az elsőfokú bíróság által megítélt kártérítés összegét megfizette.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletének a II. rendű alperest 500 000 forint megfizetésére kötelező rendelkezést fellebbezés nem támadta, az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján kizárólag a fellebbezéssel érintett körben bírálta felül. Az elsőfokú bíróság a tényállás lefolytatásához szükséges bizonyítást lefolytatta, a helyesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetésekre jutott, melynek indokaival is egyetértett az ítéletábra.

A felperes fellebbezésében a vagyoni kártérítés iránti keresetet elutasító rendelkezés megváltoztatását is kérte, e kérelmének ugyanakkor indokát nem adta. Az elsőfokú eljárás során e körben előadottakra vonatkozóan az elsőfokú bíróság ítélete részletes indokolást tartalmaz, melyet az ítéletábra is oszt, az kiegészítésre nem szorul, az ítéletábra annak megismétlését mellőzi.

A felperes fellebbezésének indokai annak alátámasztására irányulnak, hogy az elsőfokú bíróság által megítélt nem vagyoni kártérítés összege méltatlanul alacsony.

A nem vagyoni kártérítés célja, hogy a károkozó jogellenes magatartása következtében beállt károkat kompenzálja, a pénzbeli szolgáltatás nyújtásával a károsultat ért személyi sérelem, hátrány hozzávetőleges kiegyensúlyozza. A kár mértéke objektív mérce által nem meghatározható, ezért a nem vagyoni kártérítés összege minden esetben bírói mérlegelésen alapul. Ezen mérlegelés során figyelembe kell venni a jogsértés súlyát, és következményeinek mértékét, jellegét, nem mellőzhető annak értékelése, hogy a káresemény milyen változásokat okozott a károsult életvitelében, életkörülményeiben, életminőségében, lelki, érzelmi életében. Az adott ügy egyedi körülményeit a mértéktartás követelményének is megfelelően értékelve lehet az adott ügyben megvalósult jogsértés hozzávetőleges kompenzálására alkalmas nem vagyoni kártérítés összegét meghatározni. Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés mértékére kihatással bíró valamennyi körülményt figyelembe vette és azokat helytállóan értékelte.

A II. rendű alperes jogellenesen járt el, amikor a törvényes feltételek hiányában törölte a felperes haszonélvezeti jogát az ingatlan-nyilvántartásból, jogellenes magatartása és a felperes ért kár releváns, ok-okozati kapcsolatban áll, hiszen magatartása tette lehetővé, hogy a haszonélvezeti joggal bíró felperest a lakásából kiköltöztessék, annak használatától hosszabb időre megfossszák, mely alapvetően sértette a felperes magánlakáshoz, magánélet zavartalanágához fűződő személyiségi jogait.

Ahogy az elsőfokú bíróság is rámutatott, a felperes megszokott lakását, életkörülményeit kénytelen volt elhagyni, lakhatását több mint egy évig átmeneti módon kellett megoldania, életkörülményei, hozzátartozóival való kapcsolattartása elnehezült. A felperes ezen idő alatt is többször kényszerült költözni, részben rokonai, ismerősei segítségére szorult, kiszolgáltatott helyzetben volt. A D. központjához közelebb eső ingatlana helyett, huzamosabb időn keresztül a város külső, lényegében már külterületi jellegű, hétvégi házas övezetében élt, így a mindennapi élet szokásos ügyeinek intézése, családjával való kapcsolattartása nyilvánvalóan elnehezült.

A kompenzáció mértékére ugyanakkor kihatással bír, hogy a felperes által elhagyni kényszerült ingatlan állapota már kiköltözését megelőzően is erősen leromlott volt. A felperes a közüzemi szolgáltatásokat ebben is csak részben tudta igénybe venni, az ingatlanban a gázszolgáltatást már 2009. évben kikapcsolták, a vízszolgáltatás is korlátozott volt.

A felperes a haszonélvezeti jog ingatlan-nyilvántartási visszajegyzése, korábbi ingatlanába való visszaköltözése érdekében közigazgatási eljárás megindítására, végigvitelére kényszerült. Mind az ingatlan elhagyásának kényszere, mind a hatósági eljárás megindítása külön bizonyítás nélkül is

megállapíthatóan olyan fokozott megterheléssel jár, amely kihatott mindennapi életvitelére, alkalmas volt magánéletének megzavarására.

A II. rendű alperes azonban csak azon károk megtérítésért felelős, amelyek a jogellenes magatartásával releváns ok-okozati összefüggésben állnak. Nem róható a II. rendű alperes terhére, ezért a nem vagyoni kártérítés körében sem értékelhető, hogy a felperes ellen végrehajtás indult. A felperes jogerős, bírósági ítélettel azonos hatályú fizetési meghagyással megállapított kötelezettségét nem teljesítette, melynek törvényi következménye a végrehajtási eljárás megindítása, esetlegesen az adós ingatlanának árverési értékesítése.

Szintén nem állapítható meg ok-okozati összefüggés II. rendű alperes jogellenes magatartása és azon tény között, hogy a végrehajtási eljárás során a felperesi ingatlan birtokba adására karhatalom igénybevétele került sor. Az eljáró önálló bírósági végrehajtó az ingatlan önkéntes elhagyására a felperest felhívta, mely felszólításnak a felperes nem tett eleget, saját felróható magatartása következtében volt kénytelen szembesülni a karhatalom igénybevételevel történő kilakoltatás valamennyi következményével. E felróható magatartásából eredő károk II. rendű alperesre át nem háríthatóak.

A felperes által érvényesített vagyoni kártérítés körében az elsőfokú bíróság helytállóan utalt arra, hogy a felperes által a kiürített ingatlanban hagyott ingóságokban és az ingatlanban bekövetkezett esetleges - a perben nem bizonyított - károkért a II. rendű alperest felelősség nem terheli. Ezen körülmények a nem vagyoni kártérítés összege körében sem értékelhetőek, nem bír tehát jelentőséggel, hogy a felperes milyen állapotú ingatlanba költözött vissza.

Az okozati összefüggés hiányában nem értékelhető a nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása során - ahogyan az elsőfokú bíróság is kifejtette - az, hogy a felperes leánygyermeké is más ingatlanba költözött, hiszen erre már az ingatlan kiürítését megelőzően, önként került sor.

A Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.575/2017/3. szám alatti rész- és közbenső ítéletében is kifejtette, Ptk. 340. § (1) egy bekezdése szerinti kármegosztásra kizárólag a vagyoni kártérítés vonatkozásában kerülhet sor. A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározásánál is figyelembe veendő ugyanakkor, hogy a károsult magatartása mennyiben hatott közre a kár keletkezésében. Az ilyen jellegű károsodás esetén is terheli a károsultat kárelhárítási és csökkentési kötelezettség, ennek elmulasztása kihat a nem vagyoni kárpótlás mértékére (BDT2005.1285.).

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kár bekövetkezésében a felperes maga is közrehatott, kármegelőzési kötelezettségének körében nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A felperes 2012. október 31. napján megküldött határozatból kellő körültekintés tanúsítása mellett értesülhetett haszonélvezeti jogának törléséről, ennek ellenére a haszonélvezeti jog visszajegyzése körében szükséges intézkedéseket nem tette meg. A felperes számára kézbesített egyszerűsített ingatlan-nyilvántartási szemle egyszerű átolvasása után is egyértelműen megállapítható, hogy abban a felperes haszonélvezeti joga nem szerepel, a határozat alapos áttanulmányozása minden címzettől elvárható. A felperes a perben tett nyilatkozatában maga is elismerte, hogy 2013-ban az eljáró végrehajtótól már értesült arról, hogy haszonélvezeti jogát az ingatlan-nyilvántartás nem tartalmazza. Ennek ellenére csak 2014. május 28. napján, az ingatlan kiürítését követően nyújtott be kérelmet a haszonélvezeti jogának visszajegyzése érdekében a II. rendű alperes Debreceni Járási Hivatal Járási Földhivatalánál, jogi képviselőjének adott meghatalmazása is 2014. május 21. napján kelt. A felperes maga is csak arra hivatkozott, hogy jogi képviselője szóban érdeklődött, járt el a II. rendű alperesnél, nem állította, hogy ezt megelőzően a

haszonélvezeti jog visszajegyzése érdekében bármilyen eljárást indított volna. Amennyiben a felperes megbízásából eljáró, őt képviselő ügyvéd a felperes jogainak védelmében nem megfelelően járt el, a szükséges eljárást nem indította meg, az a Ptk. 315. § alapján szintén felperes terhére értékelendő. Hasonlóképpen nem bír jelentőséggel a felperest képviselő ügyvéd „jogi problémája”. Mindezekre tekintettel a felperes képviseletében eljáró dr. **H. M.** ügyvéd tanúkénti kihallgatása a Pp. 3. § (4) bekezdésére figyelemmel szükségtelen volt.

A felperestől elvárható volt, hogy haszonélvezeti jogának visszajegyzése után haladéktalanul visszaköltözzön az ingatlanba, ennek ellenére - habár 2015. július 16. napján kézbesítették részére az erről szóló másodfokú közigazgatási határozatot - csak 2016. március 6. napján költözött oda vissza. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy 2015. július 16. napját követő időszak a nem vagyoni kár összegének megállapítása során nem vehető figyelembe, hiszen a károsodás ekkor már felperes magatartására vezethető vissza.

A nem vagyoni kártérítés mértékét a bíróság a kár bekövetkezésekor fennálló ár- és értékviszonyok alapján határozza meg, törekednie kell arra is, hogy a hasonló körülmények között, hasonló tényezők számbavételével meghatározott marasztalási összegek között ne legyenek indokolatlanul nagy eltérések (BDT2000.104.).

A bíróság jogerősen 1 500 000 forint nem vagyoni kártérítést tartott elegendőnek azon károsultakat ért kár kompenzálására, akik kertes családi házukat kizárólag a károkozó hibájából beállt körülményekre tekintettel elhagyni kényszerültek, és éveken keresztül lényegesen kisebb alapterületű, a magánszféra intimitását kevésbé biztosító lakásban voltak kénytelenek élni, mely összeg megállapítása során azonban arra is tekintettel volt a bíróság, hogy a károsultak bizonyított pszichés károsodása folytán az egészséghez való joguk is sérült (BDT2016.3458).

A Kúria 800 000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetését tartotta indokoltnak a magánlakáshoz való jog megsértése miatt azon károsult javára, akit végrehajtási eljárás során, karhatalom igénybevétele mellett úgy költöztettek ki a lakhatását biztosító ingatlanból, hogy a végrehajtás módjának meghatározásáról szóló döntést a részére nem kézbesítették, a végrehajtásban adósként nem szerepelt (Pfv.IV.20.830/2016/8).

Az ítéletábra mindezekre tekintettel megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a felperest megillető kompenzáció összegének kialakítása során megfelelően mérlegelte az eset összes körülményét, a méltányosság és mértékletesség elvére is figyelemmel helytállóan állapította meg, hogy 500 000 Ft nem vagyoni kártérítés a felperest ért hátrányok kompenzációjára alkalmas, az ítéletábra nem találta indokoltnak ezen összeg felemelését, mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (4) bekezdése alapján, annak helyes indokainál fogva hagyta helyben.

A felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, azonban személyes költségmentességet folytán a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § alapján a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítéletábra a Pp. 87. § (2) bekezdése alapján rendelkezett a pártfogó ügyvéd költségének viseléséről, figyelemmel arra, hogy a becsatolt iratok alapján a pártfogó ügyvéd kirendelésére állam által átvállalt támogatás körében került sor (Jst. 11/A. §).

Debrecen, 2018. május 10.

Dr. Veszprémy Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Hajkó Zsolt s.k. bíró

A kiadmány hitelél:

- kiadó -